

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | X. ROČNÍK | ZÁŘÍ 2024

**V životě si stále
kráčím za svými sny**

rozhovor s Alexandrem Mosiem
na stranách 8-10

**BURGER
FESTIVAL
FRÝDEK-MÍSTEK**

13.-15. září

doporučuje

Roman Pavlus

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 32. část

Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakoval povážlivě vysoko.

► Petr Juřák

Geiringer Familie – významní členové rodu III.

V minulém díle našeho seriálu o rodu Geiringerů jsme se věnovali třem ze čtyř dětí Wilhelma Geiringera, vzdáleného bratrance Ferdinanda Geiringera. Nyní svoji pozornost zaměříme na nejmladší z nich, Gertrudu. Ta se narodila 4. listopadu 1918 ve Vídni. V roce 1938 uprchla společně se sestrou Marthou do Belgie, v následujícím roce emigrovala do Anglie. Zde se 6. května 1940

provádala za Roberta Adlera. Ten rovněž pocházel z vídeňské židovské rodiny, narodil se 4. prosince 1913. V roce 1937 získal doktorát z fyziky na Vídeňské univerzitě, po anexi Rakouska nacistickým Německem uprchl nejprve do Belgie a odtud pak vycestoval do Anglie. Po svatbě Gertruda a Robert na základě doporučení přátel odjeli do Spojených států, kde již zůstali. Zde Robert Adler začal v roce 1941 pracovat ve výzkumné divizi společnosti Zenith Electronics. S ní pak spojil celý svůj profesní život, nakonec byl viceprezidentem společnosti a ředitelem výzkumu. Manželství Gertrudy a Roberta ale nemělo dlouhého trvání, v prosinci 1943 došlo k rozvodu. Gertruda se pak již nevdala, žila ale v partnerském vztahu s Carlosem Rivero Haedou, s nímž měla syna Fredericka Adlera. Ten se stal lékařem, blízký mu ale byl také svět umění. Byl klavíristou, příležitostným básníkem a skladatelem. Právě on byl autorem minule zmiňovaného smyčcového kvartetu složeného na památku tety Marthy. Gertruda byla přírodovědkyní, zemřela 23. listopadu 2002 v Kalifornii.

Život na dálkové ovládání

Vraťme se ale k jejímu manželovi Robertovi Adlerovi. Ten byl velmi plodným inovátorem, během svého života si nechal patentovat více než 180 vynálezů. Zatímco o většině z nich jsme asi nikdy neslyšeli ani je nikdy neviděli, jeden určitě známe všichni. Tento vynález způsobil revoluci v průmyslu a změnil tvář moderního života. Byl to vynález, který

Dobová reklama na dálkový ovladač značky Zenith, jeden z vynálezů Roberta Adlera.

považujeme za tak běžnou součást našeho života, že se téměř pohoršujeme nad tím, když ho někdo zmíní. Tím vynálezem je bezdrátový dálkový ovladač. Firma Zenith Electronics vyrobila první televizní dálkový ovladač již v roce 1950. Ten byl poměrně těžkopádný, připojení k televizoru bylo totiž pomocí kabelu. O pět let později došlo k inovaci, dálkové ovládání již bylo bezdrátové, pomocí světelných impulzů. V podstatě se jednalo o baterku, s níž se namířilo na televizor, v jehož rozích byly fotobuňky. Mělo to ale jednu vadu na kráse, fotobuňky reagovaly na denní světlo, takže se televizor občas „zbláznil“. Adlerovo finální řešení spočívalo ve využití ultrazvuku, kdy vysílač, dálkový ovladač, komunikoval s televizorem na frekvencích vyšších, než je lidské ucho schopno zachytit. Tento

první ultrazvukový dálkový ovladač fungoval na mechanickém principu, kdy tlačítka ovladače udeřila na jednu ze čtyř lehkých hliníkových tyček uložených uvnitř ovladače, tak jako když klávesa klavíru udeřila do struny. V roce 1960 Robert Adler upravil dálkový ovládací systém tak, aby generoval ultrazvukové signály elektronicky. Dálkový ovladač se později stal běžnou rekvizitou mnoha seriálů a filmů, „hlavní roli“ si „stříhнул“ například ve filmu Adama Sandlera z roku 2006 Klik – život na dálkové ovládání.

Posledním registrovaným patentem Roberta Adlera byla v roce 2006 jedna z verzí dotykového displeje. Adler zemřel o rok později, 15. února 2007.

Až tedy opět někdy vezmete do ruky nějaký dálkový ovladač, vzpomeňte si, že i on je spojen s rodem Geiringerů. ■

INZERCE FMP 2017/06

MYCÍ AREÁL

mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovláknny
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA

CAR WASH

S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

Smaltěři z celé Evropy se sjeli do Frýdku-Místku

Mistři smaltu ze Slovenska, Polska, Německa, Ukrajiny, Maďarska a českých a moravských měst Brna, Plzně, Štítů za účasti domácích výtvarníků se představili v polovině srpna na 22. ročníku Mezinárodního symposia smaltu. To se uskutečnilo v Dílně uměleckého smaltu, která se díky iniciativě a podpoře města přestěhovala z Frýdlantu nad Ostravicí do Frýdku-Místku, kde v Dobrovského ulici našla potřebné zázemí.

Primátor Petr Korč si velmi váží skutečnosti, že se podařilo zachovat kulturní dědictví v pobeškydském regionu včetně nalezení odpovídajících prostor ve městě, v nichž je nová dílna.

Výsledné práce vytvořené účastníky symposia smaltěří budou ve spolupráci s městskou architektkou veřejně přístupné v arboretu, s prací smaltěří seznámí veřejnost výstava v městské knihovně.

V dílně působí světově oceňované osobnosti uměleckého smaltu, jako jsou Petr Bednář nebo Eva Kučerová-Landsbergrová. Konají se v ní rovněž letní příměstské tábory pro děti a také umělecké workshopy a kurzy pro veřejnost, ten nejbližší proběhne v sobotu

14. září. „Zájemci o techniku smaltu mohou sledovat činnost dílny na facebooku nebo se do kurzů hlásit prostřednictvím webových stránek dílny, kde budou seznámeni se základy práce s technickým smaltem,“ uvedla Jana Hradilová, členka Rady spolku. ■

INZERCE FMP 2016/02

Pojďte do bazénu!

plavání
zdarma
nebo se slevou

Akce platí pro pojištěnce RBP v období únor - duben a září - listopad.

Podmínkou je předložení platného průkazu pojištěnce RBP.

213 zdravotní
RBP pojišťovna

www.rbp213.cz ■ 800 213 213

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
| Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
| Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
| Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 6. 9. 2024 | Náklad: 26 700 ks
| Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP 2067/08

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevo Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondezační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

BRÖTJE
HEIZUNG

alpha innotec

blaze

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusecky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

SLOUPEK

Okurková sezona

Prázdninové volno a letní měsíce jsou novináři nazývány okurkovou sezonou. Prázdninové období bylo na zprávy naopak velmi bohaté. Olympijské hry v Paříži, válečné konflikty na Ukrajině i Izraeli. Muslimové v západní Evropě neustále vystrkují růžky a nože. A když tak počasí, bomba v Litvínově, vládní politické bojují s odborářem Středulou o navýšení platů státních zaměstnanců, zdravotníků, pedagogů a dalších, zatímco ministr financí Stanjura hledá úspory a klíčky, kterými by snížil deficit plánovaného státního rozpočtu.

Ted' nadešlo období, kdy se řeší údajný neúspěch našich olympioniků v Paříži. V hlavě někoho chytrého vyvstala myšlenka zřídit ministerstvo sportu nebo (ministerstvo olympiády?), které by naší zemi přivedlo k plánovaným plackám na následující olympiádě v USA. Hned mi vyskočil obrázek pěkně kulačoučkému ministru, tak okolo padesátky, v bílé košili s kravatou, bílým kapesníkem si otírá opocenou pleš. Ten by byl našim olympionikům vzorem (možná i borcem v několika olympijských sportech). V duchu ho vidím, jak skáče o tyči, do dálky, hází diskem nebo běží osmistovku. Dosahuje skvělých sportovních výkonů a nikdy neklesne níž než na třetí stupínek. Ministerstvo? V době vládních finančních úspor, kdy se hovoří o snižování administrativy, jsme dokázali vymyslet nové ministerstvo. Zpátky k olympionikům. V žádném případě bych jim nekladl za vinu, jak skončili. Nějaké placky nakonec byly a někdy i ty neočekávané. Třeba tři mušketýři v šermu, diskářka Ogrodníková a to, že se to nepovedlo želízkům v ohni – Krpálkovi, vodákům nebo unavené wimbledonské vítězce Krejčíkové? Smůla! Málo sportovního štěstí! Natrénováno bylo, ale... Je to o penězích. Vrcholový sport se u nás nějak upozadil, takže je třeba hledat rezervy ve státních financích dál a dál, ale zakládat ministerstvo sportu a s ním žít stovku nových úředníků?

Okurková sezona se v našem městě nekonala. V Místku šel k zemi komín, který zakrýval část baziliky ve Frýdku. Humbuku okolo něj bylo dost, ale to vše už patří minulosti, jako třeba olympijská smolař. PS. Já bych to ministrování vzal, ale nemám pleš.

Martin Sládek (29. 8. 2024)

Bistro u nádraží nabízí východní kuchyni

Sedím v příjemném prostředí moderního interiéru FM bistra u autobusové zastávky před vlakovým nádražím a u obsluhující slečny si z denního menu objednáвам uzbeký plov. Původně jsem tady přišel ochutnat boršč, který mi doporučil můj známý, jenž si zdejší nabídku jídel východoevropské kuchyně zamiloval a pravidelně podnik navštěvuje. Příchozí majitel Libor Trávníček mi říká, že určitě nebudu litovat, a má pravdu... Rozhodl jsem se mu tedy položit několik otázek.

► Jiří Vítězslav Sahr

Jak jste se dostal k podnikání v oblasti gastronomie a co může návštěvník od vašeho podniku očekávat?

Mám rád dobrá jídla a také si je rád doma připravuji. Přestože už více než dvacet let podnikám ve zcela jiném oboru, když se mi naskytla možnost získat tyto prostory a provozovat zde bistro, okamžitě jsem se rozhodl, že do toho půjdu. Vyžadovalo to sice velkou investici, chtěl jsem, aby moderní interiér působil vzdušně a návštěvník se zde cítil dobře. Hlavně ale chci, aby se náš podnik odlišoval od všeho, co je zde v okolí. Nechci jít cestou rychlého občerstvení, nechci dělat kebab, burgery nebo rozvážet pizzu. Frýdek-Místek má téměř šedesát tisíc obyvatel, žije zde početná skupina lidí mnohých kultur, kteří k nám přišli z různých koutů světa – Jižní Koreje, Vietnamu, Ukrajiny, Polska nebo Slovenska. Ti všichni nějakým způsobem

obohacují i naši kulturu, třeba jen právě v gastronomii.

Přehled nabízených jídel odkazuje na východní kuchyni...

Poté co jsem se seznámil s ukrajinským kuchařem Vladyslavem, který mě přesvědčil o svých kulinářských schopnostech, kvalitách a umu, domluvili jsme se společně na koncepci nabízeného jídelníčku, který je postaven na kvalitních a čerstvých surovinách. Odkazuje nejen na ukrajinskou a ruskou kuchyni, ale také na polskou, slovenskou nebo třeba i bulharskou a uzbekou. Stabilně nabízíme pravý ukrajinský boršč, pelmeně plněné různými druhy masa, varenyky na sladký i slaný způsob a čeburek. Děti si oblíbily syrnyky s čerstvým ovocem, džemem a kysanou smetanou i denně čerstvě upečené sladké a slané plněné pirohy, pampušky a koláče. U našich hostů je oblíbené denní menu složené z polévky a hlavního jídla, které dvakrát třikrát týdně obměňujeme. Podáváme ho v době od

11 do 15 hodin. Snažíme se přicházet vždy s něčím novým, sezónními jídly, které podáváme kratší dobu. Specialitou našeho podniku je šašlik z vepřové krkovičky na horké pánvi. Přijďte s přáteli, určitě si každý pochutná.

Co byste svým hostům ještě rádi nabídli?

Naši vízí je připravovat maso a šašliky na grilu s otevřeným ohněm. Žádná elektrika nebo plyn. Na dřevěném uhlí, jak je pro oblasti, kde mají tato jídla svůj původ, typické. Rádi bychom vařili také pro organizace i jednotlivce, kteří si zvykli jídlo s dovozem domů nebo na pracoviště objednávat. V tuto chvíli zvažujeme a vyhodnocujeme všechny možnosti, které se v této věci nabízí. ■

**FM bistro
Nádražní 3189
(u autobusové zastávky)
Frýdek-Místek
www.fmbistro.cz**

INZERCE FMP-2118/01

Lembergerova textilka je už bez vysokého komínu

Po více než deseti dnech skončily asanační práce na 87,5 metru vysokém komínu, který byl postaven v roce 1966 v areálu bývalé Lembergerovy továrny v Místku. Nový majitel objektu – Gevorg Avetisjan, jednatel společnosti Marlenka, měl původně s využitím vysoké stavby jiné plány, ale nakonec ze svých odvážných představ, že na jeho vrcholu zřídí vyhlídku pro návštěvníky, ustoupil. „Komín nebyl v dobrém technickém stavu, a navíc zastiňoval pohled na baziliku, proto přišlo rozhodnutí jej zbourat. S jeho likvidací jsme symbolicky začali 21. srpna v den

56. výročí sovětské okupace Československa,“ dodal Avetisjan.

Odborná firma, která demolici komínu prováděla, začala odshora za pomoci na jeřábu zavěšeného bagru se sbíječkou. Mnohem rychlejší odstřel mohl poškodit historické budovy v sousedství, také provoz na rušné komunikaci by musel být omezen a přechodně zastaven.

Historická budova by měla v budoucnu plnit funkci interaktivního muzea s kavárnou a s kanceláři umístěnými ve vyšších patrech. Okolní prostor bude upraven do podoby parčíku

Foto | MM Frýdek-Místek

s fontánou a posezením. Zadní část pozemku by měla posloužit k rozšíření výroby sladkých medových dortů a cukrovinek. ■

Kdo je aktivní, ten září

Michaela Šebelová, poslankyně Parlamentu ČR za Moravskoslezský kraj, je původní profesí fyzioterapeutka se specializací na bolesti páteře. Před svým působením v parlamentu byla starostkou obce Kunčice pod Ondřejníkem, kde se aktivně podílela na rozvoji veřejného prostoru a podpoře místní komunity. Dnes se zaměřuje na propagaci zdravého životního stylu a pohybových aktivit prostřednictvím různých projektů a kampaní. Její úsilí zahrnuje iniciativy jako inMotion, který propojuje každodenní pohyb s online motivující hrou pro děti, a Aktivní Česko, projekt podporující pravidelnou fyzickou aktivitu, nyní běží kampaň Aktivní září. Michaela Šebelová také přispěla k rozvoji sportovních zařízení v Kunčicích pod Ondřejníkem a usiluje o zajištění lepší dostupnosti sportovních aktivit pro všechny věkové kategorie. Její práce odráží přesvědčení, že zdraví a pohyb jsou klíčové pro kvalitní život a prevenci nemocí.

Můžete se nám krátce představit a říct něco o své profesní dráze?

Jmenuji se Michaela Šebelová a jsem poslankyně Parlamentu ČR za Moravskoslezský kraj. Jsem členkou Výboru pro zdravotnictví a podvýboru pro sport. Původní profesí jsem fyzioterapeutka a specializuji se na bolesti páteře. Obě práce – politika i fyzioterapie – mají mnoho společného. Pracujete pro lidi, ale bez jejich spolupráce a aktivního zapojení nemáte výsledky.

Řekla byste nám něco o sobě a své profesní dráze?

Pohyb považuji za přirozenou součást života a prevenci vzniku onemocnění. Z pozice poslankyně se snažím o to, aby se podpora pohybových aktivit a zdravého životního stylu stala jednou z hlavních politických, celospolečenských i vzdělávacích priorit.

Přiblížila byste projekt, který jste realizovala ve své obci?

V obci Kunčice pod Ondřejníkem, kde jsem vykonávala funkci starostky, jsem 12 let pracovala na rozvoji sportovního areálu u základní školy. Tento areál slouží nejen škole, ale je v odpoledních hodinách a o víkendy zdarma otevřen veřejnosti. Máme tam multifunkční hřiště s umělou trávou, asfaltové hřiště, workoutové prvky, senior fit park, tartanový běžecký ovál a okruh na inline brusle. Pohled na sportující děti i dospělé mi přináší radost a připomíná mi, že má politika smysl, protože přináší konkrétní výsledky.

Co si myslíte o tom, že v mnoha školách jsou odpoledne sportoviště zamčená?

Vždy mě velmi mrzí, když někde odpoledne vidím zamčené školní hřiště. Je potřeba hledat způsoby, jak sportoviště otevřít veřejnosti, protože lidé se hýbat chtějí, jen musí mít kde. Pohybová aktivita musí být dostupná.

Poslankyně Parlamentu ČR za Moravskoslezský kraj a kandidátka koalice Starostové a osobnosti pro kraj v nadcházejících krajských volbách Michaela Šebelová.

Jak vidíte roli moderních technologií ve vztahu k pohybu dětí?

I přes dnešní rozmach moderních technologií by měl být pravidelný pohyb pro děti samozřejmostí. Jsou to však právě technologie, kvůli kterým často ve volném čase přecházíme od fyzické aktivity k pasivitě. Nejjednodušší řešení v podobě zákazu by možná mělo krátkodobý efekt, ale co takto naopak digitální technologie využít k tomu, abychom naše děti znovu rozhýbali?

Má podle vás podpora pohybových aktivit dopad na zdraví populace?

Sport a pohybové aktivity hrají ve zdravém životním stylu klíčovou roli. Prevence obezity a podpora pohybových aktivit u dětí a mládeže nejen že snižují zdravotní komplikace spojené s nadváhou, ale také přispívají ke zvýšení celkové fyzické a duševní pohody jednotlivců.

Co by se mělo udělat pro zlepšení situace s rostoucí obezitou u dětí?

Problém, kterému čelíme, je rostoucí obezita u dětí a mládeže způsobená nedostatkem pohybu a přemírou času stráveného u počítačů a chytrých telefonů. Lékaři na to upozorňují, odborníci to dokládají dlouhodobými studiemi a rodiče si často lámou hlavu, jak své děti vést k pohybu. Je třeba hledat inovativní způsoby, jak děti motivovat, a zároveň vytvářet podmínky, které jim umožní se hýbat.

Můžete nám přiblížit projekt inMotion a jeho význam pro děti, zvláště s ohledem na vaše působení v Moravskoslezském kraji?

Projekt inMotion propojuje každodenní pohybové aktivity dětí s napínavou online hrou, která je motivuje k dalšímu pohybu. Naši hru úspěšně testovaly stovky dětí v Praze 9 a brzy se rozšíří i do dalších krajů, včetně Moravskoslezského. Jako garantka podpory sportu a zdravého životního stylu považuji tento projekt za jednu z příležitostí, jak děti znovu rozhýbat a zároveň je připravit na výzvy moderní doby. Cílem je nejen boj proti obezitě, ale také budování odolnější a zdravější společnosti.

Jakou roli hraje platforma Aktivní Česko ve vaší politické činnosti a kde mohou lidé v Moravskoslezském kraji najít vhodné aktivity pro podporu zdravého životního stylu?

Aktivní září je celorepubliková kampaň, která propaguje pravidelnou fyzickou aktivitu jako klíčovou součást péče o zdraví. Jsem hrdá, že se Poslanecká sněmovna loni připojila k této iniciativě, a věřím, že může inspirovat širokou veřejnost k aktivnějšímu životnímu stylu. Letos Aktivní Česko tuto kampaň zahajuje v Senátu. V Moravskoslezském kraji se do kampaně zapojí řada sportovišť a budou organizovány různé akce, které obyvatelům umožní zlepšit jejich fyzickou kondici. Díky portálu Kudy z nudy si mohou lidé snadno vyhledat sportoviště nebo akce ve svém okolí, což zjednodušuje zapojení do pohybových aktivit. Pravidelný pohyb je důležitý nejen pro sportovce, ale pro každého z nás jako prevence civilizačních chorob. Proto je mým cílem zajistit, aby pohybová aktivita byla dostupná pro všechny, bez ohledu na věk nebo fyzickou zdatnost.

Ucházíte se o hlasy v krajských volbách? Co vás k tomu vedlo?

Ano, kandiduji do krajských voleb za koalici Starostové a osobnosti pro kraj, kterou vede dřívější dlouhodobý úspěšný hejtman Ivo Vondrák. Moje motivace vychází z mnohaleté zkušenosti v komunální politice, kde jsem se vždy snažila podporovat společenský, sportovní a kulturní život v naší obci. Jako starostka Kunčic pod Ondřejníkem jsem se aktivně podílela na rozvoji veřejného prostoru a investicích do vzdělání. Tato práce mi přinesla hluboké pochopení potřeb místních obyvatel a umožnila mi přispět k rozvoji naší komunity. V roli poslankyně jsem pokračovala v podpoře projektů zaměřených na zdraví a sport. Věřím, že jako krajská politička budu moci ještě více ovlivnit rozvoj našeho regionu, zlepšit dostupnost sportovních a vzdělávacích příležitostí a pokračovat v investicích, které přispívají k lepší kvalitě života obyvatel. Budu ráda, když lidé přijdou k volbám a podpoří naši koalici, abych mohla pokračovat v práci, která má skutečný dopad na jejich každodenní životy. ■ PR

Zatímco byl vstup do Frýdeckého lesa civilistům zapovězen, já do něj chodil na útvar do práce...

Od mala jsem od dospělých slyšel, že ve Frýdeckém lese sídlí posádka protiletadlového palebného oddílu. Výstražné cedulky s textem „zákaz vstupu – ohrožení života“ na hranicích přísně střeženého prostoru varovaly případné zvědavce, jako jsem byl já, od vstupu na toto území. Ve své klukovské fantazii jsem si představoval mnohatunové kolosy odpalovacích zařízení s obrovskými raketami namířenými proti nepříteli na Západě, který byl, jak nás učila soudružka učitelka v hodinách občanské výchovy, připraven na nás kdykoliv zaútočit. Teprve po více než půlce století se mi naskytla příležitost promluvit si o zdejší posádce s jejím bývalým příslušníkem plukovníkem ve výslužbě Pavlem Valkem, který mé tehdejší představy uvedl na pravou míru.

► Jiří Vítězslav Sachr

Řekl byste úvodem něco o sobě a své rodině? V jakých podmínkách jste vyrůstal?

Jsem Slovák. Narodil jsem se 25. prosince 1939 v obci Tovarníky na Topolčansku. Otec byl o deset let starší než matka a pracoval jako pomocný dělník. Byl výborným fotbalistou a díky sponzoringu rodinného přítele pana inženýra architekta Stuplíka hrával i vyšší soutěže. Stal se mu ale úraz, převrhl se na něj vagon naložený kamením a otec to odnesl zlomenou nohou. Zřejmě to bylo komplikovanější, nechtělo se mu to hojit a celou válku tak strávil doma. Vzpomínám si, že jsme tehdy spolu stále dokola až do omrzení hrávali dámu nebo mlýn.

Měli jste svůj vlastní domek?

Ne, obývali jsme objekt, který patřil do správy továrníckého zámku. Později jsme se přestěhovali do babiččina domu, kde jsme žili se sestrou a rodiči společně s babičkou, tetou a jejím manželem. Na konci války se u nás léčil ze svých zranění nadporučík

sovětské armády. Stále mám před očima jeho nákladčák s protiletadlovým kulometem na korbě, který jsem si zvědavě prohlížel.

Jaký máte vztah ke sportu? Zdědil jste po otci fotbalový talent?

Fotbal jsem hrával až do svých sedmnácti let. Jestliže máte otce bývalého hráče a ředitel školy je zároveň trenérem a předsedou fotbalového klubu, tak to bez kopané ani nešlo. Ještě více mě ale bavil stolní tenis a měl jsem v něm výborné výsledky. Byli jsme na úrovni 1. ligy a hrál jsem o vítězství s takovými soupeři, jakými byli pozdější bývalý reprezentant Československa, vicemistr světa, mistr Evropy, zasloužilý mistr sportu a člen síně slávy českého stolního tenisu Milan Orlovski nebo dvojnásobný mistr Evropy ve čtyřhře a bronzový na mistrovství světa Vladimír Miko. Toho se mi porazit nepodařilo, ale byly to dva těsné souboje vždy se stejným výsledkem 21:19 v jeho prospěch. Když jsem pak později působil u raketového vojska ve Frýdku, postavil jsem oddíl stolního tenisu, se kterým jsme hráli okresní přebor.

Plukovník ve výslužbě Pavol Valko

Vaše profesní angažmá u armády mě velmi zajímá...

Po maturě na jedenáctiletce jsem se chtěl stát vojenským leteckým pilotem. Neprošel jsem ale sítím přísných zdravotních prohlídek – nález drobné oční vady mě z řad adeptů diskvalifikoval a já si kladl otázku co teď. Učil jsem se dobře, bavila mě matematika, a tak jsem dal na doporučení kapitána – agitátora vojenské správy, abych se přihlásil k protiletadlovému vojsku a za rok se o přijetí na pilota pokusil znovu. Naivně jsem mu uvěřil, že to tak funguje...

Nastoupil jsem do nultého ročníku vojenského učiliště protivzdušné obrany v Uhříněvsi u Prahy a tam jsem se u bojového útvaru s 85 mm kanóny, se kterými tam drželi pohotovost na obranu Prahy, naučil ovládat bojovou techniku a získal základy v oblasti radio-techniky. Studium jsem po třech letech dokončil v hodnosti poručíka na dělostřelecko-technickém učilišti v Martině.

Přísně střežená část Frýdeckého lesa s posádkou raketáků vzbuzovala u civilistů vždy zvědavost. Od kterého roku zde působil?

Na přelomu 50. a 60. let minulého století se stalo klasické protiletadlové dělostřelectvo zastaralým. Se stále se zvyšující rychlostí a výškou letů nebylo schopno účinně zasahovat cíle. Důsledkem toho začínaly v 60. roce vznikat první protiletadlové raketové oddíly v Československu, jejichž možnosti se neustálým vývojem stále zdokonalovaly. Zformoval se nový útvar nazvaný 77. žaškovská protiletadlová brigáda, jehož součástí se stal také 4. palebný oddíl (VÚ 5926 – pozn. autora) ve Frýdku. V létě jsem byl z ministerstva obrany vyzván, abych se dostavil do Prahy, kde nám dali podepsat tzv. držhubné a dostal jsem umístěnku do Frýdku-Místku. Posádka teprve vznikala, kasárna i domy pro důstojníky na ulici Kapitána Nálepky stavěli příslušníci PTP, z nichž mnozí měli za sebou už pět let vojenských služeb a předchozí válečnou zkušenost z francouzské cizinecké legie.

První branci určení k našemu útvaru narukovali 1. listopadu 1960. V Koblově proběhl přijímací a já měl v čtetě šedesát odvedenců. To byla tragédie! Pro nás i pro ně. Kluci byli jen o rok mladší a já neměl s velením žádnou zkušenost.

S kamarádem na výchazce v Praze. Pavol Valko vpravo.

V té době už byly protiletadlové raketové systémy ve Frýdku nainstalovány? K jakému účelu vlastně měly sloužit?

Primárním cílem zdejšího vojska byla obrana vzdušného prostoru Ostravy. Tomu bylo přizpůsobeno rozmístění jednotlivých palebných oddílů v Služovicích, Březové, Hukovicích, Frýdku-Místku a Karviné. Velitelské stanoviště bylo ve Staré Vsi nad Ondřejnicí a záložní velitelské stanoviště ve Fulneku. Technický oddíl se v roce 1963 přestěhoval z Koblava do Frýdku-Místku, speciální stanoviště bylo v Ostravě Hrabové a spojaři měli svůj útvar v Polance nad Odrou. Výcvik vojáků ve střelbě z pěchotních zbraní probíhal v Mostech u Jablunkova, od roku 1969 pak na střelnici v Mořkově. U brigády sloužilo celkem 131 důstojníků a asi 800 vojáků základní služby.

Poté co mě v Liptovském Hrádku – Jamníku přeškolili na specialistu protiletadlové raketové techniky, jsem se vrátil k útvaru do Frýdku, kde jsme v říjnu 1961 převzali novou bojovou techniku. Čtyři kusy raket D-1 nabitých na odpalovacích rampách – od roku 1973 byly na oddíly dodány rakety D-11, z nichž měl každý oddíl nabitý na odpalovacích zařízeních čtyři rakety v částečné bojové pohotovosti a dalších šest raket bylo naloženo v přepravnících umístěných v garážích. Organickou součástí oddílů nadále zůstaly baterie protiletadlových dvojkánónů ráže 30 mm, které měly sloužit k zasažení nízko letících cílů.

Popsal byste takovou raketu? Jaké měla parametry?

Celý komplex protiletadlové rakety měl hmotnost přes sto tun a nesl výrobní označení DVINA. Dle toho nesly rakety označení D-1,

Raketa D-11 s kompletní obsluhou. 90. léta 20. století.

D-11, D-20, ale také V-750-V nebo V-750-Sm. Její délka byla 10,7 metru s rozpětím křídel 1,7 metru a startovací hmotností 2,3 tuny. V hlavici s rýhováním byla uložena bojová nálož s náplní 130 kilogramů trhaviny, což zvyšovalo účinnost rozletu pláště na střepiny při výbuchu až do 65 metrů kolem místa exploze. Raketu bylo na odpalovacím zařízení možno zvednout do úhlu 80° a její účinný dostřel dosahoval až 57 kilometrů.

Už jste krátce zmínil vojáky základní služby. Rukovali standardně na dva roky?

Jelikož jsme byli v permanentní bojové pohotovosti, neodcházeli základáci ze služby po čtyřadvaceti měsících, ale až po sedmadvaceti. Nemohli odejít do civilu dříve, než zaučili nováčky během tříměsíčního výcviku na své místo. V případě bojového poplachu se do šesti minut vystřelila první raketa. Písklo se, zapnuly se veškeré přístroje, rakety vyjely do přípravné polohy a střelilo se. Do třiceti minut dorazili na místo

další vojáci z bojové směny. Na tyto situace museli být všichni stále připraveni.

Zažil jste v průběhu let vaší služby ostrý bojový poplach?

Řekl bych, že jen částečně – v roce 1962 během karibské krize. Všechny protiletadlové oddíly byly uvedeny do ostré bojové pohotovosti. Z velicích pozic byli odvoláni všichni nekomunističtí velitelé, kteří dostali příkaz nastoupit do služby dozorčího útvaru, a na jejich místa nastoupili důstojníci, kteří byli členy Komunistické strany Československa. Veškerá odbornost šla v ten okamžik stranou, nejdůležitější byl váš ideologický profil. Později po roce 1968 jsem na to dojel. Profesně i odborně jsem patřil ke špičce v celé tehdejší protivzdušné obraně a myslel si, že je moje pozice neotřesitelná. Otevíral jsem si hubu, kritizoval... Po prověrkách na začátku 70. let jsem byl z armády vyhozen, neodvolal jsem svůj nesouhlas s okupací a setrval ve svých dřívějších postojích a názorech.

Byl jste členem strany?

V té době ještě ne. Vstoupil jsem do ní až v roce 1967, kdy se v jejím vedení začalo prosazovat obrodné křídlo. Lidé, včetně mne, podleli myšlenky, že socialismus je reformovatelný a státní politiku lze dělat jinak. Brzy byla zrušena cenzura, probíhala demokratizace společnosti a mladí i staré babičky odevzdávali své veškeré zlaté šperky a řetízky v celonárodní sbírce na zlatý poklad republiky. Všichni tím byli nadšeni! Prosadilo se, že i všichni tři političtí pracovníci, které jsme v útvaru měli, nastupovali do bojové pohotovosti. Do té doby tomu tak nebylo. Jeden byl zástupcem velitele, druhý měl na starost svazáky a třetí byl ideolog – propagandista. Když jsme se vraceli ze střelby, dostal jeden z nich za mé vynikající výsledky odměnou filmovou kameru za patnáct stovek, zatímco já dostal padesátikorunu. Tak byl nastaven celý systém! ■

Pokračování v příštím čísle.

INZERCE FMP 2065/08

www.auta-lpg.cz

☞ Montáže LPG
☞ Revize LPG-CNG
☞ Servis

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

CNG

LPG

INZERCE FMP 2113/01

PAPÍRNICTVÍ U POŠTY
Heydukova 3443 (u frýdeckého kulturáku)

STÁLE OTEVŘENO!
na místě obalíme vaše učebnice a sešity
u nás veškerý sortiment do školy
... a další papírenské zboží

Otevřeno pondělí až pátek
od 7:30 do 16:00 hodin

Lidé, kteří k nám přijdou malovat své obrazy, se beze studu mohou na cokoliv zeptat

Možná jste si už výlohy s vystavenými malířskými stojany s obrazy na rušné třídě T. G. Masaryka ve Frýdku všimli sami. Někteří z vás už možná sledovali i dění uvnitř prostor označených jako veřejný malířský ateliér a určitě jsou mezi vámi i ti, kteří se odhodlali vstoupit dovnitř. O co jde a jaké služby návštěvníkům ateliér nabízí? Nejen o tom, ale i o setkávání umělců všech oborů na Beskydském Montmartre jsem si na sklonku prázdnin povídal s předsedou spolku Rosenfeld Sašou Mosiem.

► Jiří Vítězslav Sachr

Počátkem září oslaví spolek malířů a výtvarníků Rosenfeld šesté výročí svého trvání. Proč právě Rosenfeld?

Už v předškolním věku mě rodiče svěřili do péče akademické malířky Elišky Servátkové. Do jejích hodin v Lidové škole umění na frýdeckém Kostikovově náměstí jsem pak docházel nepřetržitě až po druhý ročník na průmyslovce. Pod jejími laskavými křídly jsem vyrůstal a zrál nejen po výtvarné stránce, ale i lidsky. Byla a dodnes je mým vzorem. Když jsem se vrátil do Frýdku-Místku a rozhodl se zde vybudovat veřejný malířský ateliér, z vděčnosti a úcty k Elišce jsem jej, stejně jako náš spolek, pojmenoval jejím dívčím jménem Rosenfeld.

Kde se zrodil samotný nápad a jaké byly jeho začátky?

Inspirací mi byla má zkušenost z tříletého pobytu v Anglii, kde jsem něco podobného navštěvoval. Skvělá komunita lidí různého věku – od mladíků a slečen až po seniory v úctyhodném věku, připravovala každý týden pravidelné besedy spojené s výstavou některého z členů. Všichni se navzájem podporovali, a když se mezi sebou občas i pohádali jako psi, zůstávali stále přáteli. Spolkový život tam má dlouhou tradici a neexistuje snad žádná lidská činnost, kterou by nepodchytil. O to více jsem byl překvapen reakcí u nás doma. Když jsem jakožto jeden ze zakladatelů V klubu, klubu výtvarníků Frýdecko-Místecka na jednom z našich jednání navrhol zřízení veřejného ateliéru, setkal jsem se s naprostým nezájmem. Z celého pléna přítomných pro něj hlasoval jen jeden řezbář! Klub jsem poté opustil a rozhodl se jít si za svým snem dále sám. Absolvoval

jsem úřední martyrium spojené se založením spolku, získal potřebné IČO a mohlo se začít. 6. září 2018 jsme v objektu společnosti Distep na ulici Josefa Lady otevřeli první veřejný malířský ateliér ve městě. Prvotní zájem byl nad veškerá očekávání, ale dobře nastartovanou činnost zhatila pandemie covidu, která na čas zcela paralyzovala naše aktivity. Někteří z těch, kteří s námi stáli na počátku, už k nám cestu zpět nenašli, ale přišli noví zapálení lidé, se kterými tu káru společně táhneme dál. (úsměv)

Nedávno jste otevřeli druhý veřejný malířský ateliér ve městě. Ten na ulici Josefa Lady v Místku vám už nestačil? Kdo jej navštěvuje?

Vybudovali jsme si pevnou základnu, jezdí k nám lidé i z Ostravy. Rozvíjíme se, a původní prostory ve výměníku už se ukázaly jako nedostačující. Absolvoval jsem nějaká jednání, a když nám město nabídlo za velmi vstřícných podmínek tyto prostory, dohodli jsme se. Vnímám velmi pozitivně jeho polohu – blízkost vlakového nádraží, autobusové zastávky v obou směrech třídy T. G. Masaryka i parkoviště pro motorizované zájemce o výtvarnou tvorbu vedle budovy umožňují všem dobrou dostupnost. Zavítali k nám už také zájemci z řad kolemjdoucích, kteří přes velké skleněné tabule výlohy zvědavě nahlížejí, co se to u nás děje. Zatím jsme tady krátce, otevřeli jsme před prázdninami, ale věřím, že se to i tady rozjede brzy naplno.

Na stojanech s rozpracovanými i dokončenými obrazy nevidím žádný olej. Nepoužíváte zde tuto malířskou techniku?

Je to jediná nevýhoda těchto prostor. I když tu má dojít ještě k nějakým úpravám, současný

stav neumožňuje provětrávání místností v té míře, aby se tu dalo pracovat a tvořit s aromatickými rozpouštědly. Ukázala se proto potřeba oddělit od sebe ateliér s olejem a s akrylem, vodovými barvami a temperami, které nepoužívají tyto materiály. Z toho důvodu využívají naši výtvarníci, kteří pracují s touto malířskou technikou, původní ateliér v Místku. Malovat a tvořit můžeš i doma, ne každý ale touží po obýváku načichlém vůní terpentýnového oleje. V dílně ti to nevádí – a ateliér je v překladu z francouzštiny slovo označující dílnu. Pracoval jsem jako taková holka pro všechno na jednom zámku v Provence a tam jsem měl takto honosně označenou svou místnost. Když jsi otevřel dveře, nebylo to nic

jiného než zámečnická dílna s ponkem. (smích)

Co všechno zájemcům o výtvarnou činnost nabízíte?

Dvěma slovy – asistovanou malbu. Znamená to, že se lidé, kteří si k nám přijdou malovat své obrazy, mohou na cokoliv zeptat, aniž by se měli stydět nebo si myslet, že obtěžují. Od našeho člena dostanou radu, jak vytvořit správně kompozici, tzv. zlaté řezy, dominanty, periferní pocity a zaoblení prostoru. Dozví se také, jak správně namíchat barvu a kdy je lepší použít špachtli místo štětce. Je to služba, která je svou funkcí někde mezi kurzem a samostatnou prací. V podstatě se jedná o poradenství. Každý si pracuje

na svém. To vše za zaváděcí symbolické vstupné 50 korun na celý den. Je tedy jedno, zda se u nás návštěvník rozhodne strávit hodinu nebo celou denní otevírací dobu. Vítání jsou zkušení tvůrci, pokročilí i začátečníci.

Přestože jsi obdařen nadáním a u Elišky Servátkové jsi získal skvělou průpravu napříč výtvarnými technikami, na žádnou ze středních uměleckých škol ses nedostal. Proč? Vnímáš to jako křivdu?

Eliška vždycky říkala: „Ty musíš studovat výtvarno!“ Jenže komunistický režim a jeho soudruzi z uličního výboru se rozhodli, že ze mě udělají horníka nebo hutníka. Přestože jsem absolvoval přijímací zkoušky snad na všechny umělecké střední školy v tehdejší Československu, hlásil jsem se i na keramickou školu v Bechyni, nebyl jsem na žádnou z nich přijat. Po zásahu StB jsem byl donucen ukončit studia přípravného ročníku na Akademii Sztuk Pięknych v polském Krakově, kam jsem dojížděl v době, kdy jsem už byl zaměstnán ve Vítkovických železárnách. Vyhrožovali mi, že ohrožuji vzdělání vlastních sourozenců. Polské opoziční odborové hnutí Solidarność v čele s Lechem Wałęsą získalo masovou podporu tamní veřejnosti a komunisté se zřejmě báli, abych jejich myšlenky nešířil u nás doma. Nicméně cesty jít za svým snem a stát se malířem jsem se nevzdal a soukromě docházel do ateliérů malířů Karla Konderly a později i Edwina Rožnovského.

Zmínil jsi práci ve Vítkovických železárnách, během

svého života jsi vystřídal celou řadu profesí. Uvedl bys některé?

Slovy básníka říkám: „Vším, čím jsem byl, byl jsem rád!“ (smích) Po studiu na hutní průmyslovce jsem nastoupil do Vítkovic na odbor nedestruktivní defektoskopie, kde jsem za pomoci rentgenu a ultrazvuku kontroloval kvalitu svárů celého trubkového systému v elektrárnách Počerany a Chvaletice. Po vojně jsem nastoupil do frýdlantské Normy, kde jsem se seznámil s lidmi, jako byl třeba Petr Bednář, a z materiálů v socialistickém vlastnictví začal tvořit umělecké smalty. Abstrakci s použitím geometrických tvarů v šedých odstínech panelových sídlišť a s prvkem navozujícím pocit, že je tam nějaká příroda, jsem nazval Panelstory. Vyrobil jsem jich možná kolem dvou stovek a všechny putovaly do světa. I v těch Vítkovicích

jsem dělal umění. Nasbíral jsem ozubená kola a různé šroubky, které se všude v hale povalovaly, a ty mi posloužily jako výchozí materiál. Rentgen svárů trubek probíhal standardně tak, že vespod byl umístěn zářič, na tom film a celé to překrývala olověná plachta. Já přidal pod film desku, na kterou jsem uspořádal nalezený materiál, a teprve poté vše zrentgenoval. Po kontaktním prosvícení negativu z toho vzešla fotka, u které nikdo nechápal, jak vznikla. Tím, že to procházelo přes ty vrstvy, obraz se lámal, rozmlžil a vznikaly tam neurčité postavy z těch industriálních součástek. V rámci nějaké podnikové umělecké soutěže jsem za snímek získal ocenění, které bylo spojeno s odměnou pěti set korun. Umění můžeš dělat opravdu všude a ze všeho! Ta pětistovka pro mě měla větší cenu než samotný diplom. (smích)

Protože je ale život plný paradoxů, na dvanáct let jsem skončil na šachtě, kde mě tehdejší režim chtěl mít už po škole. Fárat do podzemí na Dole Staříč se ukázala jako jediná cesta k získání bytu. Po převratu jsem dělal také ředitele Národního domu a až do důchodu podnikal v oblasti reklamy. Vyráběl jsem velkoplošnou nasvícenou reklamu podél dálnic pro významné nadnárodní společnosti.

Také jsi provozoval v Praze uměleckou galerii, je to pravda?

Říkal jsem si, že bych chtěl vybudovat místo, kde by se zájemci o výtvarný kumšt spolu setkávali u vystavených obrazů a občas si nějaký pořídili. Jen na skok od Karlova mostu v Anenské ulici na Starém Městě jsem si otevřel malou galerii TINTA, kde jsem jejím návštěvníkům kromě vystavených obrazů nabízel také posezení

Titul není nutný, olej na plátně, 2023

Vlčí farma, olej na plátně, 2021

Ohybání světla, olej na plátně, 2023

u skleničky vína nebo kávy. Díky tomu jsem měl možnost seznámit se s plejádou osobností tehdejšího kulturního a společenského života, jakými byli herec Petr Kostka, tanečník Vlastimil Harapes nebo olympionička Věra Čáslavská a mnoho dalších. Samostatně u mě vystavovali Václav Benedikt, Andrzej Cieslar, Bedřich Glaser, Zdeňka Holejšovská, Jiří Pleva, Monika Ševčíková, Radu Tesaro nebo David John Lloyd. Vystavoval a prodával jsem také své obrazy. Jednou, když zrovna u mě seděl a popíjel víno František Ringo Čech, projevil zájem o koupi jednoho z nich postarší Angličan. Můj ikonický obraz zachycující cí maják v zátoce Scapa Flow na Orknejích. Mermomocí ho chtěl získat a já se s ním nechťel rozloučit! František se ke mně přitočil a tlumeným hlasem řekl: „Nebud' blbej, prodej ho a namaluješ si nový! Vždyť já ten svůj neznámější Zvířátka obdivuji p*ču malují třikrát do roka.“

Galeristé ale v současnosti nemají na různých ustlano, movité zahraniční turisty vystřídali v Praze baťůžkáři, a tak jsem byl rád, že jsem galerii ještě pře covidem

prodal. Stále se tomu ale věnuji, založil jsem expozice v různých kancelářských budovách – velký prostor máme v Luxembourg Plaza na Žižkově, Stokovou teďka dělám v Holešovicích... Na Frýdek-Místek pozor! Vystřelujeme odtud umění do světa!

Další z vašich aktivit je pořádání Beskydského Montmartre, který bude slavit své čtvrté narozeniny. Jsi jeho duchovním otcem. Kde se zrodil nápad k uspořádání akce?

Myšlenkou uspořádat přehlídku umění pod širým nebem jsem se inspiroval na pařížském Place du Tertre, kde se na náměstí jen pár metrů od kostela Saint-Pierre de Montmartre shromažďují výtvarníci a karikaturisté, kteří zde malují, kreslí, pokoují, baví se spolu a popíjejí víno. Mezi nimi se pak prolétají všichni ti turisté z Číny, Jižní Koreje, Japonska a dalších zemí... Úžasná atmosféra, kterou bych rád alespoň v menší míře přenesl do krásného prostředí u řeky Ostravice. Nejsem ale první, koho napadlo přenést tuto náladu do českých zemí.

Letos už podesáté zorganizoval Honza Severa Polabský Montmartre v zámecké zahradě v Brandýse nad Labem. K vysokému počtu návštěvníků a vystavujících, který je na jeho akci dán i blízkostí Prahy, bychom se chtěli jednou pracovat také u nás. Pokud nám bude přát počasí, proběhne letos Beskydský Montmartre v sobotu 7. září opět ve frýdeckém Faunaparku. Znovu se můžeme těšit na díla zdejších výtvarníků – malířů, řezbářů, grafiků, šperkařů i keramiků. Literátů Petra Bezruče, Ivan Urbánek s pořadem Písničky

slabikář, hudební skupina Rybí oko, zpěvačka Silvie Bee se svým francouzským šansonem a Sedl Band s pohodovou country muzikou zajistí doprovodný program.

Plánujete pro veřejnost nějaká další překvapení?

Určitě! A jako první se je dozví právě návštěvníci Beskydského Montmartre. Od podzimu připravujeme sérii workshopů, na kterých se jejich účastníci seznámí s různými výtvarnými technikami. ■

INZERCE FMP 2121/01

Lední show spojená s baletem „Louskáček“ míří do Ostravy

Srdečně vás zveme na jedinečnou lední show „Louskáček“, která se uskuteční 23. listopadu 2024, v Ostravě, v Ostravar Aréně.

Diváci zažijí úžasná spojení baletu a krasobruslení v podání špičkových umělců a tanečníků v rámci Evropského turné. Speciálně připravené jeviště zaplní baletní umělci z divadla Wiener Stadt Ballett, zatímco profesionální evropští krasobruslaři a vzdušní akrobati předvedou svá akrobatická a taneční čísla na ledě.

Celou show doplní barevná světelná scénografie, působivé kostýmy a vizuální efekty. Představení bude doprovázet hudba P. I. Čajkovského, speciálně nahraná symfonickým orchestrem pro tuto příležitost.

Vstupenky koupíte v síti TICKETPORTAL.

INZERCE FMP 2061/08

**Kominictví
BUMBALA**

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

INZERCE FMP 2117/01

STAROŽITNOSTI VÝKUP-PRODEJ

pondělí / středa / čtvrtek
10:00 – 13:00
14:00 – 16:00

Ostravská 1551
Frýdek-Místek

telefon:
602 731 514
e-mail:
antikromance@volny.cz

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT distribuuje Česká distribuční, a. s.

V případě, že vám nebyl doručen, obraťte se na reklamační oddělení společnosti:

tel.: 800 888 558 nebo e-mail: info@distribucni.cz.

Vždy uveďte kompletní adresu.

FRÝDECKO~MÍSTECKÝ PATRIOT vychází
s podporou statutárního města Frýdek-Místek.

FRÝDEK~MÍSTEK

nová
zelená
úsporám

ZVEME VÁS NA BEZPLATNOU PŘEDNÁŠKU O DOTACÍCH Z PROGRAMŮ NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM

Pomůžeme vám najít cestu k lepšímu a úspornějšímu bydlení! Odpovíme na všechny vaše otázky a poradíme, jak vyřešit i to, co vás třeba zatím nenapadlo.

Kdy: 17. září 2024, 18:00–20:00
Kde: Restaurace Ondráš,
Ostravská 140, Sviadnov

Již brzy
ve vašem
městě!

Registrujte se včas na: www.jdemedotacimnaproti.cz

www.csobstavebni.cz

ČSOB Stavební
spořitelna
jdeme vám naproti

INZERCE FMP 2074/04

INZERCE FMP 2114/01

PRIOR www.prior.cz

ŠKOLA JE TADY! A v PRIORu najdete vše, co vaše dítě do školy potřebuje.

pondělí 9. 9. 2024
pondělí 23. 9. 2024

-20% pro držitele
Slevové karty PRIOR

Získejte kartu ještě dnes
za nákup nad 500 Kč.

na **VŠECHNO***

* Sleva neplatí na zboží v akci a ve slevě.

VAŠE SPOKOJENOST JE NAŠÍ **PRIORITOU**

DIVADLA

Divadelní festival Odpoutaná scéna

Nová scéna Vlast

7. 9., 9:30 Workshop Pohyb herce

Hana Halberstadt z JAMU vás provede základy pohybové výchovy herce. Jejím cílem je přeměna osobního těla v herecký umělecký nástroj.

7. 9., 17:00 Fabula Sylvestris

Příběh lesa – nonverbální divadlo pro děti i dospělé, s ekologickou tematikou a loutkami z přírodních materiálů. Uvádí Musaši Entertainment Company.

Sady Bedřicha Smetany

7. 9., 14:00 Dětská scéna

Odpoledne pro děti: Dřevěná dílna Báry Hubené, pohádka Těšínského divadla Bajka, koncert Pískomil se vrací a další aktivity pod širým nebem.

Národní dům, Místek

7. 9., 10:00 Prefaby

Divadelní miniatura v netradičním prostoru pouze pro 7 diváků... pre-apokalyptická idyla z panelákového sídliště. Od 10:00 hodin, několikrát denně uvádí Dominik Migač a Jakub Maksymov.

7. 9., 19:00 Večírek FM divadel a kapela Švihadlo

Jedinečné setkání frýdecko-místeckých divadelníků na jednom jevišti. After party s legendou českého reggae – kapelou Švihadlo.

Šapitó v Sokolíku

7. 9., 10:30 Teacrobot

8. 9., 10:30 Teacrobot

Uvádí Cirko Hopley.

8. 9., 19:30 Teacrobot

Uvádí Cirko Hopley.

Nová scéna Vlast

11. 9., 19:00 Román pro ženy

Divadelní adaptace knižního bestselleru nejčtenějšího českého spisovatele Michala Viewegha. Hlavní hrdinka Laura je jedináček, žije se svou matkou. Jednoho dne přivede domů muže, představí ho své matce, ovšem její matka tohoto muže už dávno zná. Nastává spousta vtipných a zajímavých dialogů o lidském osudu. Uvádí Divadlo Koktejl.

19. 9., 19:00 Rozmarné léto

Klasika – komedie se zpěvy – atmosféra Lampy, kouzelný klobouk a strmý provaz – jak je to krásné být kadeřavým. Adaptace úsměvné lyrické novely Vladislava Vančury. Uprostřed chladného a deštivého léta naruší hašteření tří přátel v říčních lázních mistra Antonína Důry příjezd potulného komedianta Arnoštka a jeho krásné společnice Anny... Napnou provaz a představení může začít! Uvádí Spolek Kašpar.

23. 9., 19:00 Román pro ženy

Divadelní adaptace knižního bestselleru nejčtenějšího českého spisovatele Michala Viewegha. Uvádí Divadlo Koktejl.

1. 10., 19:00 Velká zebra aneb Jak že se to jmenujete?

Christian má „nemoc“. S každou ženou vydrží jen chvíli. Byl ženatý s Gisele, ale po čase na něj padla hrůza a pocítil nepřekonatelnou potřebu utéct. Aby své svědomí alespoň částečně utišil, uzavřel ve prospěch své ženy vysokou životní pojistku a předstíral, že se utopil na rybách... Tento trik úspěšně použil v životě dvakrát a právě se ho chystá zrealizovat potřetí. Jenomže tentokrát mu osud postaví do cesty problém v podobě přítele z dětství, který ho pozná podle náhodně fotografie v novinách a navštíví ho. Uvádí Divadlo Palace.

7. 10., 19:00 Scény z manželského života

Milostné vztahy procházejí nejrůznějšími fázemi. Univerzitní vědec Johan a právnička Marianne představují dokonalý manželský pár se skvělou minulostí a nadějnou budoucností. Pod tímto povrchem však číhají problémy, které jednoho dne prolomí křehkou skořápku dlouholetého vztahu. Rozpad manželství znamená vzdalování se a opětovné bouřlivé setkávání, nedokážou žít spolu ani bez sebe, tajně se scházejí jako milenci. Uvádí Agentura Harlekýn.

9. 10., 19:00 Román pro ženy

Divadelní adaptace knižního bestselleru nejčtenějšího českého spisovatele Michala Viewegha. Uvádí Divadlo Koktejl.

10. 10., 19:00 Humoriáda na cestách

Ty nejlepší historky, vzpomínky a anekdoty v podání Uršuly Klukové, Vítězslava Jandáka a Jana Přeučila. Své kolegy bude zpovídat moderátor Patrik Rozehnal. Hudební program: Josef Vágner a Jana Chládková.

KINA

Kino Vlast

7. 9., 20:00 Vlny

8. 9., 15:00 V hlavě 2

8. 9., 17:00 Beetlejuice Beetlejuice

8. 9., 19:00 Vily z Inisherinu

9. 9., 17:00 V hlavě 2

9. 9., 19:00 tata_bojs.doc

10. 9., 17:00 Světýlka

10. 9., 19:00 EOS: Leonardo – nejslavnější díla

11. 9., 10:00 Mord

12. 9., 17:00 Vlny

13. 9., 19:00 Vlny

18. 9., 19:04 Svatba Jiřího Káry Remastered & Mortal Kára

2. 10., 19:00 Tady Vary – Joker: Folie à Deux

Další aktualizovaný program kina na www.kulturafm.cz

KONCERTY

Farní kostel sv. Jana Křtitele, Frýdek

8. 9., 15:00 Catena musica

Koncert Pěveckého sboru Catena musica z Frýdku-Místku se koná v rámci programu Dny evropského kulturního dědictví.

Kino Petra Bezruče, Místek

24. 9., 19:00 Vlasta Redl – Tour 2024

Vlasta Redl – samostatný všeměl, jehož hudební tvorba je žánrově nevyhraněná, a proto těžko definovatelná, snadno rozpoznatelný je ale jeho osobitý autorský aranžérský rukopis, který často kombinuje tradiční melodické a harmonické linie moravského a slovenského folklóru s progresivními prvky současných hudebních směrů.

10. 10., 19:00 Grande Moravia – Tenkrát na Západě

Dokonale vybraný program nejlákavějších filmových melodií Ennia Morriconeho hraje znamenitý orchestr Grande Moravia Ladislava Pavluse. Celkový dojem z koncertu je navíc umocněn kouzelnými tóny cimbalu a videoprojekcí. Výjimečnost hudby Ennia Morriconeho tkví v tom, že ji chcete poslouchat stále a stále, pokaždé vás nadchne a najdete v ní něco nového.

Sál ZUŠ, Frýdlant nad Ostravicí

16. 9., 18:00 Alena Mazgajová Čechová – Houslový recitál

Alena Mazgajová Čechová dosáhla mnoha výrazných soutěžních úspěchů, absolvovala sólová i komorní vystoupení na hudebních festivalech v Evropě i zámoří. Od roku 2007 učí na Fakultě umění Ostravské univerzity v Ostravě. Klavírní doprovod: klavírista a varhaník Petr Čech. Program: B. Smetana, L. Janáček, C. Frank.

Janáčkova síň, Frýdlant nad Ostravicí

27. 9., 18:00 Kontrabasové kvarteto Bumblebass

Kontrabasové kvarteto Bumblebass ukazuje mnoho možností, jak se dá na tento nástroj hrát. Hráči zároveň účinkují v orchestrech (Filharmonie Brno, Plzeňská filharmonie, Český národní symfonický orchestr), jsou laureáty významných soutěží a získali řadu ocenění. Záběr kvarteta

jde od jazzu a swingu přes klasickou, filmovou a populární hudbu až k rocku i metalu. Program: B. Smetana, M. Gajdoš, T. Osborn, J. Brahms, E. Moricone, J. Ježek, V. Vačkář ad.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 8. 9. V éře Římanů... & tajemství pražských grošů – poklad mincí z Klokočova

Ojedinelá dvojitá výstava prezentuje dva nedávno nalezené významné mincovní depoty – jeden poklad stříbrných grošů a druhý poklad římských mincí. Jak se do našeho regionu dostaly? Kdo je asi ukryl? Kulturní, společenský, hospodářský a historický kontext dob, ze kterých mince pochází.

do 22. 9. David Moješčík – Socha

Výstava českého sochaře, který užívá umělecký pseudonym MojDa – věnuje se volné figurální tvorbě s hladkými liniemi lidského těla. Jeho práce jsou zastoupeny i mezi sochami ve veřejném prostoru. Výstava nabídne po letech představení autorova díla na samostatné výstavě v rodném městě.

od 26. 9. Minulé pro budoucí

Pomyslnou tříšičkou na dortu oslav 100 let muzea bude tato výstava, která představí instituci, činnost muzea i lidi, kteří s ním byli a jsou nerozlučně spjatí. Jedna výstava, a přitom každý měsíc trochu jiná. Tak jako muzeum, které působí stále stejně, přesto je v něm každý den něco nového. A protože všechny změny vytváří lidé – muzejní pracovníci i návštěvníci, jste všichni na oslavu narozenin zváni. Vernisáž proběhne 26. 9. v 17:00 hodin. Výstava potrvá do ledna 2025.

od 30. 9. Živé houby v muzeu

Živé exponáty jedlých, nejedlých i jedovatých druhů hub si budou moci návštěvníci muzea opět zblízka prohlédnout během týdenní výstavy Živé houby v muzeu. Houby nasbírané předchozí dny v Beskydech a Podbeskydčí budou k vidění ve výstavní síni frýdeckého zámku. Výstava končí 6. října.

Galerie Věž

do 27. 10. Ondřej Buddeus a Matouš Hejl – Sedm let štěstí

Společný projekt spisovatele Ondřeje Hejla a hudebního skladatele Matouše Hejla. Instalace slova, zvuku a objektu, který by mohl být portálem do duchovní sféry nebo ke kritickému nadhledu. Dočasný pantheon malých bohů, kteří neexistují, ale mohli by, otevírá v Galerii Věž hru s principy magického myšlení, které možná tvarují naše vnímání v intimitě domova víc, než jsme ochotni připustit.

Galerie FM, Záložna Místek

13. 9., 17:00 Splavi 2024

Festival současně ilustrace a krásné knihy letos představuje výtvarné i literární autory, autorky, malá – duší velká nakladatelství a zároveň se dotýká ryze civilních momentů občanské angažovanosti, utváření spolků a zájmových skupin, pro které je prolínání literatury a výtvarného umění místem a důvodem pro setkání. Festival Splavi 2024 probíhá ve spolupráci s Galerií Věž, Knihovnou FM a knihkupectvím Kapitola. Vstup na všechny akce je zdarma.

Knihovna Frýdek

do 25. 9. Krása v rozkladu

Výstava Davida Kopce – urban exploration. Přibližuje jeho průzkum objektů tváření, domů či jiných staveb, které vznikly lidskou činností. Nejde přitom o muzea či snadno přístupné objekty, ale naopak o objekty, kdy musí průzkumníci překonávat překážky, jako jsou ploty, zdi, rozpadající se budovy, bezpečnostní kamery nebo ochranky.

Knihovna Místek

do 28. 9. Moravské Slovácko, dravci a šelmy

Ve výstavních prostorách studovny mají návštěvníci možnost zhlédnout výstavu fotografií slabozraké fotografky Hany Juříkové.

do 30. 9. Mezinárodní sympozium smaltu

Ve výstavních prostorách schodiště knihovny představí svá autorská díla domácí i zahraniční výtvarníci, kteří se v polovině srpna představili na 22. ročníku Mezinárodního symposia smaltu.

**Kulturní centrum,
Frýdlant nad Ostravicí****do 13. 9. Maciej Bohdanowicz – Zahradníci rozkoší**

Soubor digitálních tisků Macieje Bohdanowicze Zahradníci rozkoší je přímým pokračováním cyklu Zahrady rozkoší, realizovaného v letech 2017–2022. Základem jsou stále archivy – ale rozdíl je zásadní. I zde byl použit materiál ze soukromého archivu.

do 13. 9. Andrzej Michalik – Slavnost růžové
Andrzej Michalik je profesorem na Akademii výtvarných umění v Lodži, kde vyučuje kresbu. Jako umělec se věnuje kresbě, grafice, vytváří objekty a instalace.

OSTATNÍ

Muzeum Beskyd**7. 9., 10:00 3. Festiválek kávy na frýdeckém zámku 2024**

V sobotu 7. září 2024 se uskuteční třetí ročník našeho minifestivalu kávy, v rámci kterého návštěvníci poputují za vůni kvalitních a chutných káv ze všech koutů světa. Prezentovat se budou regionální pražírny a prodejci sladkého občerstvení, vše doprovázeno swingovo-jazzovým hudebním doprovodem.

15. 9., 10:00 Dny evropského dědictví 2024

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek srdečně zve všechny návštěvníky na Dny evropského dědictví 2024. V neděli 15. září 2024 pro vás budou od 10.00 do 17.00 hodin zdarma otevřeny stálé expozice a krátkodobé výstavy (David Moješčík – sám s několika v malém, V éře Římanů... & Tajemství pražských grošů – poklad mincí z Klokočova).

**Muzeum Beskyd,
komentované prohlídky a přednášky****12. 9., 16:30 Významné stavby a plastiky v Místku**

Putování za stavbami významných architektů a plastikami významných umělců v Místku – Jara Čermáka, Ludvíka Juroše, Miloše Lamla, Bohumila Hübschmanna, Joži a Franty Uprkových, Hermannu Rippera, Lubomíra a Čestmíra Šlapetových, Jana Klemu a dalších. Sraz před Střední průmyslovou školou.

19. 9., 16:30 Nehodiš kamenem

A vort is asoj vi a fajl – Slovo je jako šíp. Obraz Židů v pověstech, pohádkách, příslovích a dalších projevech lidové tvořivosti z východní Moravy a Slezska. Židovské i protizidovské anekdoty a rčení, které kolovaly na konci 19. století. Soudobé projevy antisemitismu.

25. 9., 16:30 Sto let muzea – frýdecký zámek plný historie

Prezentace a přednáška návštěvníkům přiblíží proměny frýdeckého zámku a jeho okolí v průběhu posledních dvou set let. Nebudou chybět např. zajímavosti z historie, stavební vývoj, archeologické nálezy, dobové záběry, historická literatura a další. Doplněno studijní výstavou.

5. 10. Mykologická exkurze na Kozlovickou horu

Exkurze s vedoucím Mgr. Jiřím Kociánem. Doprovozní akce k výstavě Živé houby. Více informací v průběhu září na www.muzeumbeskyd.com.

**TIC Frýdlant nad Ostravicí,
komentované prohlídky****11. 9., 15:00 Po stopách frýdlantské litiny a smaltu**

Prohlédnete si expozice v Galerii umělecké litiny a smaltu, projdete místa spojená s litinou v centru města (okruh je dlouhý max. 1 km), absolvujete exkurzi ve slévárně za plného provozu, zhotovíte si vý-

robek ze smaltu a ochutnáte dělnickou svačinu. Nutná předchozí rezervace.

2. 10., 15:00 Po stopách frýdlantské litiny a smaltu

Nutná předchozí rezervace. Maximální kapacita je 20 účastníků. Pokud se přihlásí méně než 12 účastníků, bude akce zrušena.

**TIC Frýdek-Místek,
komentované prohlídky****14. 9., 13:00 Po stopách textilek ve Frýdku**

Nasedněte do historického autobusu Karosa ŠL 11 a jedte s námi objevovat kouzlo textilního průmyslu ve Frýdku-Místku. Nutná rezervace předem na rezervace.ticfm.cz, osobně na pobočkách TIC ve Frýdku-Místku. Sraz TIC Místek, náměstí Svobody 6.

14. 9., 16:00 Po stopách textilek ve Frýdku

Nutná rezervace předem na rezervace.ticfm.cz, osobně na pobočkách TIC ve Frýdku-Místku. Sraz TIC Místek, náměstí Svobody 6.

Galerie Věž**7. 9., 19:00 Zofia Baldyga – Rozhovořit jazyk**

Autorské čtení básničky, bohemistky a překladatelky, autorky třech básnických sbírek: *Passe partout* (2006), *Współgłoski* (2010) a *Kto kupi tak małe kraje* (2017). Vystudovala jižní a západní slavistiku na Varšavské univerzitě. Překládá nejnovější českou a slovenskou poezii do polštiny, soustředí se především na tvorbu autorů narozených v 70. a 80. letech. Její básně v českém překladu Ondřeje Zajace byly publikovány časopisecky (*Psi víno*, *Tvar*). Čtyři roky žila v arménském Jerevanu, v lednu 2018 se přestěhovala do Prahy. Její nejnovější sbírku *Poslední cestopisy* napsanou v češtině vydalo nakladatelství FRA (2023).

14. 9., 19:00 Představujeme malá nakladatelství – Trigon

Literární večer nad sbírkou básníka Kamila Boušky *Dokumenty* s hosty Zuzanou Zadržilovou – nakladatelkou, Boženou Správcovou – básničkou, redaktorkou, výtvarníkem, hudebníkem a autorem kreseb v *Dokumentech* Janem Turnerem a Tomášem Nedomou – grafikem *Dokumentů* a nakladatelství. Večer je pořádán v rámci spolupráce s festivalem SPLAVI 2024.

18. 9., 19:00 Petr Hruška – autorské čtení**27. 9., 19:00 Představujeme nakladatelství Aula**

Literární večer s básníkem, nakladatelem a editorem Bohdanem Chlábem a básníkem Michalem Wernischem, kteří budou číst ze svých sbírek. Večer je pořádán v rámci spolupráce s festivalem SPLAVI 2024.

4. 10., 19:00 Představujeme malá nakladatelství – Kétos

Nakladatel, překladatel, básník a grafik Ondřej Cikán spolu s redaktorem Anatolem Vitouchem představí nakladatelství Kétos z Vídně.

Knihovna Místek**12. 9., 17:00 Řím I**

Přednáška PhDr. Věry Strakošové o umění z cyklu *Od starověku ke středověku*. Volně pokračování cyklu o starověkých civilizacích v podobě série tří přednášek o etapě, která zavřela starověk a otevřela cestu středověku. Impérium Říše římské navázalo v 8. stol. př. n. l. na kulturní dědictví řecké a etruské kultury a z Apeninského poloostrova postupně ovládlo celý tehdejší svět. V úvodní přednášce se seznámíte se základy historie i architekturu tisícileté historie věčného města.

19. 9., 8:30 Brain&Breakfast – 10 let štěstí v práci s Michalem Šrajerem

Přímý přenos ranní online přednášky z pražského Magenta Experience Centre. Michal nasdííl svůj příběh o tom, jak se z matfyzáka stal spoluzakladatelem firmy a nedlouho poté i prvním českým Chief Happiness Officerem a hybatelem Happiness@Work hnutí u nás. Řeč bude o tom, proč má smysl se něčím tak neuchopitelným, jako je pocit štěstí, zabývat i v pracovním prostředí. Dozvíte se, jak se v čase mění pohled lídrů na téma firemní kultury. Ale prostor bude i k zamyšlení nad tím, jak se svět práce (a štěstí v něm) může vyvíjet v letech nadcházejících.

24. 9., 17:00 Významné ženy středověku

Středověk byl obdobím, které je spojováno především se světem mužů. Nesmíme však zapomenout, že důležitou roli hrály i ženy. Přednáška

Mgr. Marka Záگوی přiblíží osudy dvanácti významných žen evropského středověku, které se zásadní měrou zapsaly do dějin.

8. 10., 17:30 František Gellner

Český básník, prozaik, malíř, kreslíř, ilustrátor, karikaturista, čelný představitel tzv. generace anarchistických buřičů. Autor, který inspiroval hudební skupiny i jednotlivé zpěváky k prezentaci svých veršů i celků ze svých básnických sbírek. Pořad z cyklu *Křídla* – večery nejen o knihách je provázen ukázkami zhudebněných básní.

Knihovna Frýdek**26. 9., 18:00 Luděk Gryžbon**

Autorské čtení poezie v rámci dalšího pokračování projektu ProudART, který dává prostor umělecké tvorbě v Knihovně FM.

18. 9. Noc literatury 2024

Současná literatura, netradiční místa, známé tváře – taková je Noc literatury, která na atraktivních či běžně nedostupných místech přibližuje široké veřejnosti ukázky z nové tvorby evropských spisovatelů v podání známých osobností.

18:00 Galerie FM – bývalá místecká Záložna: knihu Marka Torčíka *Rozložíš paměť* čte Beatrice Rychčáková

19:00 Knihovna FM – pobočka Místek: knihu Irene Solà *Zpívám já a hora tančí* čtou Kateřina Skalíková a Renáta Veselská.

20:15 Kavárna Radhošť: knihu Dimitrie Verhulsta *Mít a být* čte Jiří Klečka.

21:15 Datlovna Na Pavlači: knihu Grigorije Kanoviče *Romance z druhého břehu* čte René Souček.

U hasičské zbrojnice, Palkovice**14. 9., 13:00 Vinobraní**

Cimbálová muzika k tanci i poslechu. Víno, burčák, čerstvě lisovaná šťáva z hroznů, degustace vín z Palkovic a okolí, jižní Moravy a Itálie. Bohatý dětský program a pohoštění.

Hřiště na Myslíku, Palkovice**21. 9., 13:00 Myslíkovský dřevorubec**

Soutěžte v různých dřevorubeckých disciplínách v kategorii hobby, profi a veterán. Součástí je i soutěž pro ženy z publika. Těšit se můžete na vystoupení dětského folklorního souboru Valášek z Kozlovic, řezbáře Martina Hoxlu, kováře Ivo Mareše, ukázkou historických pil a spoustu lesnické techniky. Pro děti bude připraven fotokoutek, malování na obličej, lukostřelba a jiné.

Restaurace U Habeše, Palkovice**21.–22. 9. Výstava zeleniny a ovoce**

Výstava výpěstků členů i nečlenů zahrádkářského spolku, dětská výtvarná soutěž i fotografická soutěž na téma *levandule*. K tomu speciální zahrádkářské řízkové menu – to vše pod jednou střechou restaurace U Habeše.

Muzeum Beskyd, Langův dům**Mykologická poradna**

Návštěvníci se mohou těšit na fundované rady Mgr. Jiřího Kociána, který pro svou vysokou odbornost nacházejí stále větší ohlas mezi milovníky houbaření. I letos se můžete těšit na mykologické vycházky. Poradna je otevřena až do 25. listopadu každé pondělí od 9 do 12 hodin a od 13 do 16 hodin. Kontakt: houby_poradna@muzeumbeskyd.com nebo na telefonem 739 329 282.

Botanická poradna

V botanické poradně vám pomohou s určením planě rostoucích rostlin. Dotazy a fotografie můžete zaslat na e-mail, případně domluvit návštěvu, pokud máte rostliny nasbírané. Otevřeno po předchozí domluvě. Kontaktujte na e-mailu: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.

Bryologická poradna

Tradiční poradna pro určení vámi přinesených mechorostů. Otevřeno každé pondělí v době 9:00–12:00 hod. a 14:00–18:00 hod. V případě potřeby si lze domluvit určení mechorostů i v jiný všední den po dohodě s bryologem. Kontaktujte na e-mailu: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Nerudova ulice

Básník, prozaik, ale také dramatik, divadelní a literární kritik, v neposlední řadě prvotřídní tvůrce českého fejetonu, a hlavně vůdčí osobnost generace Májovců – to vše byl a je Jan Neruda. Narodil se 9. července 1858 v Praze a jí zůstal věrný celý život. Studoval na gymnáziu, po maturitě pokračoval na filozofické fakultě, kterou nedokončil a dal se na novinářinu. Postupně prošel několika redakcemi, až zakotvil v Národních listech, ve kterých setrval až do smrti. Jan Neruda se stal hlavním reprezentantem generace, která se v roce 1858 přihlásila almanachem Máj k odkazu Karla Hynka Máchy (ten zemřel o 20 let dříve). V témže roce vyšla jeho první básnická sbírka Hřbitovní kvítí. Jistě si mnozí vybaví názvy dalších jeho sbírek: Zpěvy páteční, Balady a romance či Písň kosmické. Nejznámějším jeho prozaickým dílem jsou Povídky malostranské, z nichž

některé byly i několikrát zfilmovány nebo byly zpracovány jako televizní inscenace. Ve svých fejetonech glosoval různé stránky dobového společenského života. Téměř neznámá je jeho tvorba dramatická, které se věnoval na počátku své literární činnosti, např. Prodaná láska (1859). Jan

Neruda zemřel 22. srpna 1891 a jeho pohřeb na Vyšehradě se stal „manifestací národního cítění“. Nerudova ulice v Místku je

lemována především rodinnými domy a zahradami, z jedné části je obklopena budovami hasičského záchranného sboru. ■

INZERCE FMP 21/20/01

Zažijte čistou mobilitu s vozy Enyaq Tour 85, které nabízejí **volbu jízdního režimu** nebo **panoramatickou střechnu** pro lepší zážitek z jízdy. O dokonalý komfort na cestách se postará **velkorysý vnitřní prostor** a **dojezd přes 570 km**. Spolehnout se můžete také na **nejmodernější bezpečnostní systémy** včetně **asistované jízdy**.

Vzorový příklad úvěru na vůz Škoda Enyaq Coupé Tour 85 v ceně 1 189 000 Kč, při financování se Škoda Financial Services v ceně 1 189 000 Kč, splátka předem 832 300 Kč (70 %), výše úvěru 356 700 Kč, poplatky za uzavření a vedení smlouvy 0 Kč, celkové platby za úvěr 356 700 Kč, celkové platby za úvěr vč. pojištění 404 052 Kč, RPSN vč. pojištění 12,98 %, délka úvěru 24 měsíců, poslední nerovnoměrná splátka 0 Kč, měsíční splátka úvěru 14 863 Kč, měsíční splátka úvěru vč. pojištění 16 835 Kč, úroková sazba p. a. 0 %. Součástí finanční služby je pojištění od Generali České pojišťovny, které je kalkulováno ve variantě „pojištění bez garance pojistného“, tzn. že se cena pojištění bude vždy k výročí smlouvy měnit podle aktuálních sazeb pojistného. Zahrnuté pojištění obsahuje havarijní pojištění, povinné ručení (10% spoluúčast) s uznáním bonusů za bezškodní průběh dosavadních pojištění (60 měsíců) a pojištění skla (limit plnění 10 000 Kč). Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jejím přijetím nevzniká mezi společnostmi ŠkoFIN s.r.o. a druhou stranou závazkový vztah.

Váš autorizovaný prodejce vozů Škoda:

AUTODRUŽSTVO

Frýdecká ul. 1956/12, 737 01 Český Těšín

Tel.: 730 588 223

Hlučínská 60, 702 00 Ostrava – Přívoz

Tel.: 606 634 419

Brandlova 5, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava

Tel.: 602 188 589

Beskydská 704, 738 01 Frýdek-Místek

Tel.: 730 588 246

www.ado-autodruzstvo.cz

SKODA

Škoda Enyaq Coupé Tour 85

Nyní se státní podporou **až 200 000 Kč** a **0% úrokem**

již od
1 189 000 Kč

Státní podpora
až 200 000 Kč*

Financování
s 0% úrokem*

Vyřízení státní
podpory zdarma*

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu Enyaq Coupé Tour 85: emise 0 - 0 g/km; spotřeba 14,9 - 15,6 kWh/100 km.

*Platí pouze pro podnikatele při využití státní podpory a financování úvěrem od Škoda Financial Services.

Fotografie je pouze ilustrativní.

SKODA Financial Services

POMŮCKA: APE, LINCOLN	DIVADELNÍ KUKÁTKO	LÉČIVÁ ROSTLINA	HLAVNÍ MĚSTO NEBRASKY		ANEKDOTA	BÝVALÝ OBYVATEL EVROPY	BÝVALÉ OZNAČENÍ LETOPOČTU	INICIÁLY SPISOVA- TELE LUSTIGA	NÁZEV HLÁSKY D	ZNAČKA AMPÉR- ZÁVITU	SLOVENSKÉ UKAZOVACÍ ZAJMENO	NÁZEV HLÁSKY Ř	NALÉVATI		TRÁŠNOVÝ SMETAK	OPŘENÍ	NALEZENÉ DÍTĚ	SÍDLO ŘECKÝCH BOHŮ
NEČISTOTA VE VODĚ				TEN, KDO VKLÁDÁ PENIZE NA ÚČET										DRUH RE- PRODUKCE HUDBY				
ULRIKA DOMÁCKY				1. DÍL TAJENKY ÚPLNĚ										OPÁLENÍ ŠKODLIVÍ MOTYLCI				
CÍRKEVNÍ SNĚM												VYSOKÉ LISTNATÉ STROMY						
LÉKAŘSKÝ PŘEDPIS												INICIÁLY ZPĚVAČKY BITTOVÉ			AMERICKÁ HUDEBNÍ SKUPINA ZÁPORA			
	NÁHLÝ ZVRAT	INICIÁLY REŽISÉRA LIPSKÉHO LETADLA			ZCELA SE OPÍT	TAJEMSTVÍ KNÍŽNĚ							STARÉ ČES. ZAJMENO PŘEDSTAV. KLÁŠTERA			ZÁKONÍK PRÁCE ZKR. INIC. HERCE SOMRA		
SCHOVAT SE NĚKAM												MASTNÉ TEKUTINY PLOŠNÁ MIRA						ZÁKLADNÍ INSTINKT
PŘÁDNÁ ROSTLINA				ZNAČKA PASCALU ŘIDIČSKÝ PRUKAZ			INICIÁLY HERCE KOHOUTA	HOVOROVÝ SOUHLAS	ZNAČKA STRONCIA	INICIÁLY ATLETA ZÁTOPKA	LIDOP ANGLICKY MINISTER. OBRANY				SLOVENSKÉ NÁRODNÍ POVSTÁNÍ IR SLOVEN.			
NEBO ANGLICKY			2. DÍL TAJENKY														EVROPSKÁ UNIE ZKR.	
ZNAČKA MILIAMPÉRU			ZNAČKA PLATINY			PROMENÁDA						OZNAČENÍ DÁLKOVÉ PŘEPRAVY					KOMPAKTNÍ DISK ANGLICKÁ ZKR.	

www.ocfryda.cz

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@mpatriot.cz **nejpozději do 30. září 2024.** Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Trojice vylosovaných luštitelů se může těšit na svou výhru. Poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Eva Byrtusová z Trince, Dalibor Buzek a Markéta Vokounová z Frýdku-Místku.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP 2092/01

CÍTÍTE, CO VAŘÍ SOUSED?

PŘED ČIŠTĚNÍM

PO ČIŠTĚNÍ

Toto dýcháte každý den
z ventilačních šachet

Digestoře, WC a Koupelny

Kontrola kamerou
ZDARMA

Kontakt:

info@plicedomu.cz

www.plicedomu.cz

+420 730 520 360

Zetka

KINO PETRA BEZRUČE

NÁBYTEK ZETKA

POSLEDNÍ ŠANCE
pouze do 20. září!
TOTÁLNÍ VÝPRODEJ

STĚHUJEME SE!

FRÝDLANTSKÁ 612
FRÝDEK-MÍSTEK

www.nabytekzetka.cz

INZERCE FMP 2122/01

INZERCE FMP -2119/01

NEZÁVISLÍ
PRO! PALKOVICE A MYSLÍK

Vás srdečně zvou na tradiční

**Palkovické
vinoobraní**

Cimbálová muzika k tanci i poslechu,
víno, burčák, čerstvě lisovaná šťáva z hroznů,
degustace vín z Palkovic a okolí, Jižní Moravy,
Itálie, dětský program, bohaté občerstvení.

Vstupné dobrovolné!

Sobota 14. září 2024
od 13 hod. u HASIČSKÉ ZBROJNICE
v PALKOVICÍCH

www.facebook.com/nezPM

www.nezPM.cz

Sbor dobrovolných hasičů Myslík Vás zve na 6. ročník soutěže

MYSLÍKOVSKÝ DŘEVORUBEC

21. září 2024 od 13.00

travnaté hřiště na Myslíku v Palkovicích

Prezence je od 12.00, start soutěže v 13.00

Soutěží se v různých dřevorubeckých
disciplínách v kategorii hobby, profi a veterán.

Součástí je i soutěž pro ženy z publika.

Těšit se můžete na vystoupení dětského
folklorního souboru Valášek z Kozlovic,
řezbáře Martina Holesu, kováře Ivo Mareše,
ukázkou historických pil a spoustu lesnické
techniky. Pro děti bude připraven fotokoutek,
malování na obličej, lukostřelba a jiné.

VSTUP ZDARMA. OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO.

INZERCE FMP 2060/08

INZERCE FMP 2115/01

SBĚRNÉ DVORY
S.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno

tel.: 558 434 321, 723 188 472

Ostravská 103, Sviadnov

tel.: 558 655 075, 602 510 018

fax.: 558 655 607

J. Matěje 515, Brušperk

tel.: 558 666 441, 606 476 330

Okružní ulice, Frýdlant n. O.

tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz

www.sbernedvory.cz